

Tehtävä: Mitkä oikeudet eivät toteudu?

Sopii kaikenkokoisille ryhmille

Vie aikaa n. 30 minuuttia

Mitä tarvitsen? Tiivistelmä ihmisoikeuksien julistuksesta sekä taustateksti Suomen translain ongelmista

Tämän harjoituksen tarkoituksena on tutustua ihmisoikeuksiin ja tarinassa tapahtuviin ihmisoikeusloukkauksiin. Harjoitus on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa tekstejä käsitellään eettisellä tasolla ja pohditaan mikä on väärin tavassa, jolla ihmistä kohdellaan. Toisessa osassa pohdinta liitetään YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeusjulistuksessa lueteltuihin artikloihin. Voit halutessasi pitää harjoituksen lyhyempänä käsittelemällä vain jommankumman osan.

1. Jaa oppilaat pienempiin, n. 4 hengen ryhmiin ja pyydä heitä keskustelemaan 5-10 minuuttia tekstistä. Käytä seuraavaa apukysymystä:

- **Mikä on väärin tavassa, jolla kyseessä olevia henkilöitä kohdellaan?**

2. Jaa seuraavaksi oppilaille lista YK:n ihmisoikeusjulistuksessa hyväksytyistä oikeuksista. Voit vaihtoehtoisesti myös näyttää listan videotykillä tai dokumenttikameralla. Pyydä oppilaita pohtimaan ryhmissä 5-10 minuutin ajan seuraavaa kysymystä:

- **Mitkä YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeusjulistuksessa luetellut oikeudet jäävät toteutumatta kyseessä olevan henkilön kohdalla?**

Voit kertoa, että osaan ihmisoikeusloukkauksista tarinoissa viitataan suoraan. Oikeudet saattavat kuitenkin jäädä toteutumatta myös, koska muut oikeudet eivät toteudu henkilön kohdalla. Kaikki ihmisoikeudet ovat riippuvaisia toisistaan.

3. Tehtävän purkamista varten voit pyytää oppilaita kirjoittamaan löytämänsä asiat paperille ja kiertämään katsomassa muiden papereita. Voitte keskustella yhdessä esimerkiksi seuraavista kysymyksistä:

- Saiko muiden ryhmien vastausten katsominen teidät ajattelemaan jotakin oikeutta tai asiaa, minkä haluaisitte lisätä omaan listaanne?
- Löydätkö jonkin oikeuden, jonka ei mielestänne pitäisi olla listassa? Miksi?
- Miksi olette valinneet juuri tämän oikeuden tai artiklan?
- Oliko loukattujen oikeuksien löytäminen vaikeaa?
- Mitä valtion ja sen viranomaisten tulisi tehdä, jotta tilanne henkilön kohdalla korjaantuisi?
- Mitä me voisimme ryhmänä tehdä, jotta kyseinen valtio noudattaisi kaikille kuuluvia ihmisoikeuksia paremmin?

Suomen translaissa tällä hetkellä toteutumattomia oikeuksia: syrjinnän kieltö, oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, oikeus yksityis- ja perhe-elämän suojaan, oikeus terveyteen, epäinhimillisen ja alentavan kohtelun kieltö, oikeus tulla tunnustetuksi henkilönä lain edessä, lapsen etu ja oikeus tulla kuulluksi.